

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: دمیتری مینین (DMITRY MININ)

برگردان: ا. م. شبیری

۲۳ جنوری ۲۰۲۳

تلاش ایالات متحده آمریکا برای جلوگیری از شکست ژئوپلیتیکی در خاورمیانه

Photo: Photograph: Mustafa Kamaçi/Turkish presidential press service/AFP/Getty Images

ممکن است سوریه نه موضوع اختلاف، بلکه پلی بین انقره، مسکو و تهران باشد؟ در ماه‌های اخیر، گزارش‌های دلگرم‌کننده‌ای مبنی بر تشدید تماس‌های روسیه-ترکیه و ایران-ترکیه در خصوص اقدامات مشترک بیشتر در سوریه انتشار یافته است. همچنین باعث خوشحالی است که نمایندگان رسمی دمشق به عنوان یک شریک برابر در جلسه‌ها که انقره قبلاً قاطعانه به آن اعتراض می‌کرد، شرکت می‌کنند. در آن دیدارها، همانطور که از قبل تصمیم گرفته شده بود، طرفین در مورد جلسه‌ای رجب طیب اردوغان و بشار اسد، رؤسای جمهور ترکیه و سوریه مذاکره کردند. در صورت تحقق اهداف چهار طرف، از جمله خود دمشق در مورد حل و فصل سوریه، ممکن است وضعیت ژئوپلیتیکی کاملاً جدیدی در منطقه ایجاد شود. از آنجایی که ایالات متحده نگران بیرون رانده شدن از سوریه است، برای تضعیف روندی آغاز شده تلاش می‌کند.

در ۱۸ جنوری در واشنگتن، در دومین جلسه‌ی سازوکار ستراتیژی ترکی-آمریکایی، آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا، به طور غیرمنتظره به مولود چاووش اوغلو، وزیر امور خارجه ترکیه پیشنهاد کرد که «فصل جدیدی» در همکاری متقابل در مورد سوریه باز کند. ترک‌ها این را واکنش به تشدید روند مذاکرات ترکیه و سوریه با میانجیگری روسیه ارزیابی کردند. با این حال، تمایل آشکار آمریکایی‌ها برای عقب راندن مسکو، تهران و در عین حال دمشق، تأثیر مورد نظر آمریکایی‌ها در هیأت ترکیه‌ئی نگذاشت. چاووش اوغلو در یک کنفرانس مطبوعاتی پس از دیدار در

اردوغان و اسد در سال‌های گذشته

آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه امریکا و مولود چاووش اوغلو، وزیر خارجه ترکیه

سفارت ترکیه در واشینگتن، با رفتاری نسبتاً توهین‌آمیز نسبت به میزبانان گفت که این امر در صورتی امکان‌پذیر است که «ایالات متحده با عمل به وعده‌هایی که در سال‌های گذشته به ترکیه داده بود، اعتماد ترکیه را جلب کند». پیش از همه، ما در مورد عقب‌نشینی نیروهای کرد از سوریه، از جمله در روزاوا تحت کنترل امریکا، در ۳۰ کیلومتری مرز ترکیه صحبت می‌کنیم، که بسادگی این تشکیلات را از جمله، در امر صادرات غیرقانونی منابع از آنجا ناتوان می‌کند.

امریکا نفت سوریه را می‌دزد

چاووش اوغلو همچنین به بلینکن توصیه کرد که یک نماینده ویژه برای سوریه تعیین کند که در واقع به معنای پیوستن کاخ سفید به تماس با بشار اسد است که وی را به رسمیت نمی‌شناسد. هیچ واکنش واضحی از سوی امریکائی‌ها نشان داده نشد. آن‌ها خودشان را به موقعیتی سوق داده‌اند که با رها کردن کردها، ممکن است تمام اهرم‌های خود را از دست بدهند. پیش از این دیدار، ند پرایس، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفته بود که «دولت امریکا از کشورهایی که روابط خود را با سوریه بهبود می‌بخشند یا حمایت خود را از تبریئه بشار اسد، دیکتاتور بی‌رحم اعلام می‌کنند، حمایت نمی‌کند». به این ترتیب، ابتکار عمل بلینکن شکست خورد.

به گزارش خبرگزاری آناتولی ترکیه، امریکائی‌ها تنها در مدت سه روز در نیمه اول جنوری، ۱۰۰ خودرو زرهی و کامیون حامل مهمات را از عراق به کردهای سوریه ارسال کردند. بهانه آن هم مبارزه با داعش (ممنوعه در روسیه) است. اما ترک‌ها اطمینان دارند که این، کمک برای دفع حمله احتمالی آینده آن‌ها است.

امریکائی‌ها بر استان حسکه سوریه در نزدیکی مرز ترکیه را نظارت می‌کنند

روندهای جدید در منطقه با اجلاس وزیران دفاع روسیه، ترکیه و سوریه، سرگئی شایگو، خلوصی آکار و علی محمود عباس در پایان سال گذشته در مسکو برای نخستین بار در چنین قالبی در ۱۱ سال گذشته آغاز شد. به موازات آن، مذاکراتی بین رؤسای سازمان‌های اطلاعاتی سه کشور انجام گرفت. البته، گزارشات زیادی در این باره منتشر نشد. یکسری توافقات در زمینه انجام اقدامات اعتمادساز و اقدام مشترک در مناطق باقی‌مانده در کنترل لشکر سوریه حاصل شد و مهمتر از همه، نارضایتی عمومی از اقدامات ایالات متحده دایر بر پمپاژ سلاح به روزاوا تحت کنترل کردهای سوریه ابراز شد. همچنین اعلام شد که در آینده نزدیک وزرای خارجه ترکیه و سوریه نیز مذاکره خواهند کرد. روزنامه جمهوری‌ت ترکیه نوشت: «اشتباه تصحیح شد. در صورت تغییر دولت، دولت جدید به همین سیاست ادامه خواهد داد». اردوغان پس از جلسه مسکو علناً اعلام کرد که آماده است حتی قبل از انتخابات عمومی اعلام شده توسط بشار اسد در ۱۴ مه ۲۰۲۳، به منظور بررسی همه‌جانبه و حل مشکلات دوجانبه با بشار اسد دیدار کند. اردوغان گفت: «ما این روند را از طریق جلسه رؤسای اطلاعات و وزرای دفاع خود در مسکو آغاز کردیم، سپس به یاری خداوند،

وزرای خارجه خود را در قالب سه جانبه گرد هم خواهیم آورد. و بعد، بسته به پیشرفت رویدادها، ما به عنوان رهبران گرد هم خواهیم آمد».

عدم شروع عملیات نظامی گسترده که ترکها در ماه نومبر برای شکست کامل تشکیلات کردها در سوریه اعلام کردند، نشانه غیرمستقیم تغییرات اساسی در روابط بین انقره و دمشق است. در عین حال، ترکها به مخالفان سوری وفادار به خود اطمینان می‌دهند که آنها را به سرنوشت خود رها نخواهند کرد، اما از آنها خواهند خواست که در آستانه جلسه احتمالی اردوغان و اسد از هرگونه اقدام تحریک‌آمیز خودداری کنند.

اعتراض مخالفان سوری علیه نزدیکی انقره و دمشق

به گفته کارشناسان، هم آمادگی ناگهانی اردوغان برای به رسمیت شناختن بشار اسد و هم خویشتنداری او در انجام عملیات نظامی برنامهریزی شده نه تنها با نفوذ مسکو و تهران، بلکه با منافع سیاسی خود او نیز توضیح داده می‌شود. او نمی‌خواهد بر انتخاب مجدد مورد انتظار خود به عنوان رئیس جمهور، مصادف با صدمین سالگرد اعلام جمهوری ترکیه توسط آتاتورک سایه افکند. در عین حال، اقتصاد این کشور با وجود بهرهمندی از مزایای مادی قابل توجه از درگیری روسیه و اوکراین، سال ۲۰۲۲ را با افزایش تورم ۸۵.۵٪ و رتبه‌بندی اعتباری ب- عملاً «آشغال» به پایان

رساند. ماجراجویی در سوریه همه چیز را می‌خورد. حفظ کمر بند مرزی و گروه نظامی موجود در آن در خاک سوریه و همچنین حدود ۴ میلیون پناهجو در خاک خود برای ترکیه هزینه بسیار زیادی را به همراه داشت. به همین ترتیب، حمله برنامه‌ریزی شده، در صورت مقاومت فعال ارتش دولتی سوریه و ادغام آن با نیروهای سوریه دموکراتیک کرد، به جای یک «جنگ کوچک پیروزمندانه»، می‌تواند در درازمدت بزرگی قبل از انتخابات برای اردوغان به همراه داشته باشد.

خدمه تانک‌های ترکیه در انتظار فرمان

نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که جامعه ترکیه برای آشتی با دمشق رسمی آماده است و بار پذیرش پناهجویان به‌طور جدی سنگین شده است. مخالفان، در وهله اول، نیروی پیشرو آن - حزب جمهوری خواه خلق قلیچ‌دار اوغلو، طرفدار دائمی به رسمیت شناختن بشار اسد، با کارت بازگشت سریع آن‌ها به میهن‌شان بخوبی بازی می‌کند.

تغییر لحن اردوغان نسبت به اسد

لازم به ذکر است که با وجود علاقه‌مندی سوریه به آشتی سریع با ترکیه، تمام انگیزه‌های اردوغان را در سوریه کاملاً درک می‌کنند و برای تسلیم شدن به وعده‌های او عجله هم ندارند. برای اولین بار پس از چندین سال، سوری‌ها این فرصت را یافتند که واقعاً شرایط خود را برای عادی‌سازی احتمالی روابط با همسایه شمالی خود دیکته کنند. بشار اسد، به ویژه، ابتکار اردوغان برای برگزاری جلسه دوجانبه را حتی قبل از انتخابات ریاست جمهوری رد کرد و متوجه شد که ممکن است برای اهداف تبلیغاتی به آن نیاز داشته باشد. رئیس جمهور سوریه به همتای ترکیه‌ای خود پیشنهاد کرد که این جلسه پس از انتخابات برگزار شود تا جنبه فرصت‌طلبی نه، بلکه دلیل اساسی داشته باشد. مطبوعات سوریه نیز همچنان به ترک‌ها علاقه‌ای ندارند و آن‌ها را «اشغالگر» می‌نامند. علاوه بر این، دمشق تلاش برای مذاکره با هموطنان- کردها در مورد چگونگی انجام تجارت در کشور خود بدون دخالت خارجی ادامه می‌دهد. اما ایالات متحده با این مخالف است، برای این که روند را در حد قابل توجهی کند می‌کند.

به طور کلی، این تصور به وجود می‌آید که همه شرکت‌کنندگان منطقه‌ای در بحران دوازده ساله پیرامون سوریه، حدود استقامت خود را به پایان رسانده‌اند و آماده سازش هستند و برای نایل شدن به این مقصود، دستیابی به آخرین و ظاهراً دشوارترین مرحله- رهائی از شر حضور نیروهای آنسوی اقیانوس‌ها در کشور که به موقع خود بر آن دمید و همچنان نفت بر آتش می‌پاشد، ضروری است.

برگرفته از [وبسایت بنیاد فرهنگ ستراتیژیک](#)

۲ بهمن- دلو ۱۴۰۱